

СЛУЖБЕНИ ГЛАСНИК РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ

Језик
српског народа

ЈП Службени гласник Републике Српске, Бања Лука, Паве Радана 32А Телефон/факс: (051) 311-532, 302-708	Петак, 2. децембар 2005. године БАЊА ЛУКА Број 107 Год. XIV	Жиро-рачуни: Развојна банка АД Бања Лука - NLB Group 562-099-00004292-34 Zepher комерц банка АД Бања Лука 567-162-1000010-81 Нова бањалучка банка АД Бања Лука 551-001-00029639-61
---	--	---

1195

На основу члана 53. став 1. тачка 8. Пословника Народне скупштине Републике Српске ("Службени гласник Републике Српске", број 22/05), Законодавни одбор Народне скупштине Републике Српске, на сједници, одржаној 14. новембра 2005. године, утврдио је нови пречишћени текст Закона о рударству ("Службени гласник Републике Српске", бр. 10/95, 18/95, 10/98, 63/02, 69/02 и 86/03), у којем је означен дан ступања на снагу наведеног закона.

Број: 02/3-1466-3/05
14. новембра 2005. године
Бања Лука

Предсједник
Законодавног одбора
Народне скупштине,
Војин Зејак, с.р.

ЗАКОН

О РУДАРСТВУ
- Пречишћени текст -

І - ОСНОВНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 1.

Овим законом уређују се услови и начин експлоатације рудног блага у земљи и на њеној површини, на морском, ријечном или језерском дну или испод њега, као и изградња, коришћење и одржавање рударских објеката.

Скупштина општине и скупштина града, на основу претходно прибављене сагласности ресорног министарства, одлуком утврђује простор на коме се може вршити експлоатација пијеска и шљунка, у складу са одредбама овог закона.

Члан 2.

Рудно благо у земљи и на њеној површини, као природно богатство, добро од општег интереса, у државној је својини и на њему се може стећи право коришћења под условима и на начин утврђен законом.

За коришћење рудног блага плаћа се накнада у складу са законом.

Рудним благом, у смислу овог закона, сматрају се све органске и неорганске минералне сировине у чврстом, растреситом, пластичном, течном и гасовитом стању или у природним растопинама, које се налазе у примарном лежишту, у наносима, рударским ископинама и одлагалиштима и техногене сировине (у даљем тексту: минералне сировине).

Члан 3.

Минералним сировинама, у смислу овог закона, сматрају се:

- 1) све врсте угља и уљних шкриљаца;
- 2) угљоводоници у течном и гасовитом стању (нафта и гас) и остали природни гасови;

- 3) радиоактивне минералне сировине;
- 4) металичне минералне сировине и њихова употребљива једињења;
- 5) неметаличне минералне сировине и сировине за добијање грађевинског материјала;
- 6) све врсте соли и соних вода;
- 7) подземне воде: минералне, термоминералне, термалне и гасови који се са њима јављају (у даљем тексту: подземне воде);
- 8) техногене минералне сировине.

Члан 4.

Експлоатацијом минералних сировина, у смислу овог закона, сматра се извођење радова на отварању, припреми, разради и откопавању лежишта минералних сировина и извођење других рударских радова, као и изградња свих рударских објеката у земљи и на њеној површини.

Експлоатацијом минералних сировина сматра се и извођење радова на припреми, обогаћивању и оплемењивању минералних сировина, а у експлоатацији нафте и земних гасова и радови на сепарацији нафте и гаса, припреми нафте и гаса на експлоатационом пољу за транспорт и ускладиштење, издвајање природних течних гасова (етан, пропан, бутан и природни газолин) у дегазолинажама и сличним постројењима, као и транспорт ових сировина сабирним нафтоводима и гасоводима на експлоатационом пољу.

Члан 5.

Припремом и обогаћивањем минералних сировина, у смислу овог закона, сматра се: одабирање, класирање по крупноћи, резање, дробљење, мљењење, микронизација, одвајање корисног материјала од јаловог материјала, а код сложених минерала и одвајање појединих минералних састојака у циљу концентрације појединих корисних минерала путем механизованих поступака, при чему се не мијења њихов хемијски састав, лужење растворљивих корисних минералних сировина и ископина и даље припремање раствора у циљу концентрације минерала (таложњење, упаривање), подземна и површинска гасификација лежишта, бактериолошки и други биолошки поступци.

Члан 6.

Оплемењивањем минералних сировина, у смислу овог закона, сматрају се сви термички и хемијски поступци ради побољшања особина и вриједности минералних сировина при чему се битно не мијења њихов хемијски састав.

Оплемењивањем у смислу претходног става сматра се нарочито:

- 1) сушење, брикетирање и пелетизирање;
- 2) цијанизација злата и сребра, амалгамација злата и цементација бакра;

3) пржење и агломерација металичних минералних сировина;

4) пржење, калцинација и синтеровање неметаличних минералних сировина;

5) швеловање (полукоксовање) угља.

Члан 7.

Рударским радовима, у смислу овог закона, сматрају се: израда бушотина и израда свих хоризонталних, косих и вертикалних јамских просторија, реконструкција рударских објеката, постројења и уређаја, радови на отварању, разради и експлоатацији лежишта, радови на одлагању јаловог материјала и депоновању корисних минералних сировина, радови на одлагању флотацијске јаловине, радови који се изводе на основу рударских пројеката и других пројеката који су саставни дио рударских пројеката, радови који се обављају у циљу истраживања минералних сировина, радни поступци при монтажи, техничкој заштити, одржавању, поправкама, преправкама и техничкој контроли и радови који се изводе ради заштите животне средине и рационалног коришћења рудног блага и енергије.

Члан 8.

Рударским објектима, постројењима, уређајима, опремом, другим средствима рада и инсталацијама (у даљем тексту: рударски објекти), у смислу овог закона, сматрају се:

1) објекти, постројења и уређаји у саставу рудника који су непосредно везани за технолошки процес истраживања, експлоатације, припреме, обогаћивања и оплемењивања минералних сировина и одлагања јаловине, шљаке, пепела и минералних сировина на депонијама за хомогенизацију;

2) машине и уређаји намијењени свим фазама технолошких процеса подземне и површинске експлоатације минералних сировина;

3) објекти за заштиту рудника од подземних и површинских вода;

4) објекти, постројења и уређаји на нафтним и гасним пољима који су непосредно везани за технолошки процес истраживања, експлоатације и транспорта нафте, гаса и подземних вода;

5) објекти за подземно складиштење природног гаса и сирове нафте;

6) објекти, постројења и уређаји, који чине цјелину са електричном мрежом рудника;

7) главни и помоћни магацини експлозива и експлозивних средстава;

8) објекти, постројења и уређаји за експлоатацију подземних вода или других минералних сировина цијевним системом и бушотинама;

9) индустријски колосиједи, висице жичаре, путеви и моторна возила за превоз минералне сировине у лежишту и од лежишта до објеката за обогаћивање, оплемењивање и одлагања уколико се превоз не врши јавном саобраћајницом, као и радионице рудника које служе за ремонт и одржавање опреме у технолошком процесу истраживања и експлоатације минералних сировина, које се налазе у производном кругу рударског предузећа;

10) лампаре, гардеробе са купатилима, просторије станица за спасавање и просторије за смјештај и одржавање самоспасиоца, станица и инструмената за контролу гасова, паре и прашине и микроклиме.

Рударским објектима, постројењима и уређајима не сматрају се објекти друштвеног стандарда, управне зграде, као и складишни објекти на површини, моторна возила за превоз радника и материјала, железничке пруге, висице жичаре и моторна возила за превоз и отпрему минералних сировина изван производног круга рударског предузећа.

Члан 9.

Експлоатација минералних сировина и изградња, коришћење и одржавање рударских објеката, врши се на начин којим се обезбјеђује оптимално техно-економско искоришћавање лежишта минералних сировина, безбједност људи, објеката и имовине, а у складу са савременим научним достигнућима, прописима, стандардима и техничким нормативима који се односе на ту врсту објеката и радова и прописима којима су утврђени услови у погледу заштите на раду, заштите од пожара и експлозије и заштите животне средине.

Члан 10.

Предузеће, односно страном правно лице (у даљем тексту: предузеће) које врши експлоатацију минералних сировина дужно је да истовремено са експлоатацијом врши и истраживања ради обнављања резерви минералних сировина у свом експлоатационом простору, а на основу расположивих средстава предузећа.

Члан 11.

На подручју које представља заштићени простор природе, цјелину од културно-историјског и грађевинског значаја, туристичко рекреативне цјелине, изворишта од посебног значаја која служе за регионално снабдијевање водом и други заштићени простор, експлоатација минералних сировина може се одобрити када је то у општем интересу, уз претходну сагласност органа надлежног за издавање услова за уређење простора.

Члан 12.

Надзор над примјеном одредаба овог закона, других прописа, стандарда, техничких норматива и норми квалитета који се односе на експлоатацију минералних сировина, као и над примјеном мјера заштите на раду и заштите од пожара и експлозије при експлоатацији минералних сировина врши министарство надлежно за послове рударства (у даљем тексту: министарство).

II - ЕКСПЛОАТАЦИЈА МИНЕРАЛНИХ СИРОВИНА

1. Заједничке одредбе

Члан 13.

Експлоатацију минералних сировина може вршити предузеће које је уписано у судски регистар за обављање те дјелатности и које за обављање послова техничког руковођења, надзора и других стручних послова утврђених овим законом има запослене раднике који испуњавају прописане услове у погледу врсте и степена школске спреме, радног искуства и овлашћења за обављање тих послова и располаже техничком опремом. Рјешење о испуњењу услова из овог става доноси надлежно министарство након извршеног увида на лицу мјеста путем стручне комисије.

Експлоатацију минералних сировина могу вршити и страна правна лица под условима и на начин утврђен законом.

На основу правоснажног рјешења из става 1. овог члана министар ће издати лиценцу.

Члан 14.

Право да врши експлоатацију минералних сировина предузеће стиче у складу са Законом о концесијама и на основу одобрења министарства у смислу одредби овог закона.

Висина накнаде за коришћење минералних сировина одређује се уговором о концесији.

Приоритет у добијању концесије за коришћење минералних сировина има, под једнаким условима, предузеће које је вршило истраживање или добило одобрење за експлоатацију на простору на коме ће се обављати експлоатација те минералне сировине.

Ако концесију да користи минералне сировине добије предузеће или физичко лице које није вршило истраживање или добило одобрење за експлоатацију, предузеће које је вршило истраживање или добило

одобрење за експлоатацију има право на накнаду уложених средстава према вриједности на тржишту што се рјешава прије закључивања уговора о концесији.

Ако надлежно министарство у обављању надзора утврди да предузеће не испуњава прописане услове, уговорне обавезе и не обавља послове за које је овлашћено, покренуће поступак одузимања концесије.

Члан 15.

Грађанину се може одобрити испирање племенитих метала и других минерала из ријечних наноса под условом да све испране количине метала мјесечно понуди надлежној институцији Републике Српске по тржишним цијенама.

Одобрење из става 1. овог члана издаје министарство.

Члан 16.

Власници, односно корисници земљишта могу на земљишту чији су власници, односно корисници, вршити експлоатацију сировина за добијање грађевинског материјала за сопствене потребе у количини до 100 м³, за једнократно коришћење уз одобрење и контролу надлежног органа скупштине општине на чијем се простору земљиште налази.

Скупштине општина, шумска газдинства, односно управљачи шума, за своје потребе могу вршити експлоатацију пијеска и шљунка, као и минералних сировина из позајмишта (камена) без накнаде, за прављење и насыпање локалних и шумских путева, а у складу са одредбама овог закона и уз претходно прибављену сагласност ресорног министарства.

Правним и физичким лицима може се одобрити експлоатација минералних сировина (шљунак, пијесак и ломљени камен) са локалитета на површини земље чије резерве омогућавају експлоатацију минералних сировина у количинама до 10.000 м³, без минирања, под условима и на начин који ће прописати министар у року од 30 дана од дана ступања на снагу овог закона.

За коришћење минералних сировина из претходног става овог члана утврђује се накнада у износу од 2 КМ по м³ експлоатисане минералне сировине. Средства остварена по овом основу чине приход Републике и општине у омјеру 30% Републици и 70% општини на чијој територији се врши експлоатација минералне сировине, а користиће се за намјене утврђене у члану 61. Закона.

2. Одобрење за експлоатацију

Члан 17.

Одобрење за експлоатацију минералних сировина даје министарство, под условима и на начин прописан овим законом, на захтјев предузећа.

Члан 18.

Предузеће које добије одобрење за експлоатацију дужно је да експлоатацију минералних сировина врши у свему по одредбама овог закона.

Члан 19.

Уз захтјев за издавање рјешења о давању одобрења за експлоатацију подноси се:

1) ситуациона карта у размјери од 1:25.000 са уцртаним границама експлоатационог поља, јавним саобраћајницама и другим објектима који се на том пољу налазе и назначењем врсте минералних сировина које се намјеравају експлоатисати и општине на чијој се територији налази експлоатационо поље;

2) потврда о ревидованим билансним резервама минералних сировина која се издаје према Закону и прописима о геолошким истраживањима;

3) програм о корисности експлоатације лежишта минералних сировина са приказом начина експлоатације и подацима о метанобилансности, запрашености и заводњености, оплемењивању, употреби, пласману, мјерама заштите и санације животне средине као и подацима о потребним средствима, опреми за организовање рада и стручним кадровима;

4) концесија за коришћење минералне сировине;

5) документ о ријешеној накнади предузећу или другом који су вршили истраживање или добили одобрење за експлоатацију.

Министарство може прописати да се уз захтјев за експлоатацију појединих врста минералних сировина дају и други подаци.

Члан 20.

Прије давања рјешења о давању одобрења за експлоатацију врши се, по правилу, увиђај на лицу мјеста од стране министарства путем стручне комисије.

О увиђају на лицу мјеста обавијестиће се надлежни орган општине, заинтересована рударска и друга предузећа и органи, најкасније на 10 дана прије одржавања увиђаја.

Надлежни орган општине ће на уобичајен начин објавити вршење увиђаја.

Члан 21.

У записник о увиђају уносе се и приговори, захтјеви, односно приједлози заинтересованих рударских и других предузећа, органа и грађана, а нарочито у погледу локације експлоатационог поља, с обзиром на просторни план, односно урбанистички план или урбанистички ред.

Заинтересована предузећа, органи и грађани могу своје приговоре, захтјеве, односно приједлоге доставити министарству и након извршеног увиђаја све до давања одобрења.

О стављеним приговорима, захтјевима, односно приједлозима одлучује се рјешењем о давању одобрења за експлоатацију.

Члан 22.

Рјешењем о давању одобрења за експлоатацију одређује се:

1) врста минералне сировине која се намјерава експлоатисати;

2) положај и тачне границе експлоатационог поља;

3) рок у коме се морају завршити припремни радови и почети са експлоатацијом.

Члан 23.

Рјешење о давању одобрења за експлоатацију престаје да важи:

1) ако се са експлоатацијом минералних сировина не отпочне у року из члана 22. тачка 3. овог закона;

2) ако се експлоатацијом угрожава живот и здравље радника и других грађана или имовине, а друге мјере предвиђене овим законом и другим законима и прописима нису довољне да се то ријеша;

3) престанком рада предузећа;

4) кад је исцрпљена минерална сировина на подручју експлоатационог поља;

5) кад предузеће одустане од издатог рјешења о давању одобрења за експлоатацију;

6) ако надлежни орган установи да се не врши рекултивација земљишта у току експлоатације по одобреном пројекту;

7) раскидом уговора о концесији.

Члан 24.

Ако су захтјев за издавање рјешења о давању одобрења за експлоатацију поднијела два или више предузећа, приоритет у добијању одобрења за експлоатацију има под једнаким условима предузеће које је вршило истраживање на простору на коме ће се обављати експлоатација.

Ако одобрење за експлоатацију добије предузеће које није вршило истраживање, дужно је да предузећу које је обавило истраживање минералних сировина надокнади све трошкове у вези са извршеним истражним радовима, за простор на који добије концесију за коришћење.

Члан 25.

Предузеће коме је дато одобрење за експлоатацију за одређене минералне сировине може на истом експлоатационом пољу вршити и експлоатацију других минералних сировина које нису обухваћене датим одобрењем за експлоатацију, по претходно спроведеном поступку о добијању концесије и прибављеном рјешењу о давању одобрења за експлоатацију и за те минералне сировине.

Ако концесијом и рјешењем из става 1. овог члана нису обухваћене све врсте минералних сировина које се налазе на одређеном експлоатационом пољу, за необухваћене минералне сировине може се дати концесија и одобрење за експлоатацију другом предузећу под условом да се том експлоатацијом не омета и не угрожава рад предузећа које већ врши експлоатацију на истом експлоатационом пољу.

Члан 26.

На експлоатационом пољу у коме се врши подземна експлоатација може се другом предузећу дати концесија за коришћење и одобрење за експлоатацију на подземну и површинску експлоатацију и других минералних сировина само ако се овом експлоатацијом не омета и не угрожава рад предузећа које већ врши експлоатацију на истом експлоатационом пољу.

Концесија за коришћење и рјешење о давању одобрења за експлоатацију доставља се предузећу и надлежном органу општине на чијој се територији налази експлоатационо поље.

Члан 27.

Уз захтјев за издавање одобрења за испирање племенитих метала и других минерала из ријечних наноса које врше грађани наводи се ријека или поток са притокама чији се наноси желе испирати.

Одобрење за испирање племенитих метала и других минерала садржи:

- 1) назив ријеке или потока са притокама чији ће се наноси испирати;
- 2) вријеме за које се издаје одобрење;
- 3) вријеме почетка испирања племенитих метала.

Члан 28.

Министарство је дужно да обавијести надлежну институцију Републике Српске о сваком издатом одобрењу из члана 27. став 2. овог закона.

Ако министарство утврди да се грађанин коме је издато одобрење не бави испирањем племенитих метала дуже од шест мјесеци, или да добијене количине ових метала није понудио у одређеном року надлежној институцији Републике Српске, укинуће издато одобрење и о томе ће обавијестити надлежну институцију Републике Српске.

Министар ће посебним прописом донијети правилник о испирању племенитих метала и других минерала из ријечних наноса.

3. Експлоатационо поље

Члан 29.

Експлоатација минералних сировина врши се на експлоатационом пољу.

Експлоатационо поље обухвата истражни простор у коме су овјерене резерве минералних сировина, као и простор предвиђен за одлагање и за изградњу објеката прераде, одржавања, водозавхвата и других објеката, а ограничено је одговарајућим линијама на површини или природним границама и простире се неограничено у дубину земље.

Ако постоје услови за отварање више рударских објеката на једном експлоатационом пољу, може се рјешењем о давању одобрења за експлоатацију експлоатационо поље ограничити само на један дио лежишта минералне сировине.

Члан 30.

Преко експлоатационог поља могу се изградити јавни путеви, жељезничке пруге, канали и друге саобраћајнице као и електрични водови високог напона са одређеним заштитним стубовима, по претходно прибављеној сагласности министарства.

Прије издавања акта о условима за уређење простора за изградњу објеката из става 1. овог члана, прибавља се мишљење предузећа које има одобрење за експлоатацију о најповољнијем правцу и положају ових објеката на експлоатационом пољу.

Предузеће које има одобрење за експлоатацију има право на накнаду стварне штете проузроковане изградњом објеката из става 1. овог члана.

Изградња осталих објеката на експлоатационом пољу може се вршити само уз претходну сагласност предузећа које има одобрење за експлоатацију на том експлоатационом пољу.

4. Извођење рударских радова

1. Техничка документација за извођење рударских радова

Члан 31.

Рударски радови се изводе у складу са техничком документацијом за извођење рударских радова, која садржи дугорочни програм експлоатације минералних сировина, рударске пројекте и годишње планове извођења радова.

Техничка документација из става 1. овог члана израђује се на основу резултата истражних радова, анализа, слабората и друге документације којима се разрађују и анализирају технички, технолошки и економски услови извођења радова, услови заштите од пожара, услови заштите животне средине, услови заштите вода и заштите на раду и други услови од утицаја на оцјену техничко-технолошке и економске оправданости експлоатације и извођења рударских радова.

Члан 32.

На основу података о утврђеним количинама и квалитету минералних сировина и услова експлоатације, предузеће је дужно да изради дугорочни програм експлоатације лежишта за период од најмање десет година или мање, зависно од вијека трајања експлоатације лежишта и годишње планове извођења рударских радова.

Нацрт годишњих планова из става 1. овог члана предузеће доноси најкасније до 31. децембра текуће године за наредну годину, а годишње планове доставља на увид министарству на његов захтјев у року од 15 дана од дана пријема захтјева.

Годишњи план извођења рударских радова на отварању и експлоатацији обухвата рударске и друге радове којима ће се остварити планирана производња за ту годину, економске ефекте, мјере заштите на раду и околне које се морају предузимати на предвиђеним радовима и мјере за безбједност људи и заштиту имовине.

Предузеће ће у својим годишњим плановима према расположивим средствима, а зависно од рударско-геолошких услова, предвидјети истражне радове и радове на отварању, ради обезбјеђења резерви минералних сировина за експлоатацију, односно ради њиховог обнављања (превођење резерви ниже категорије у резерве више категорије).

Члан 33.

Рударски пројекти су: главни рударски пројекат, допунски рударски пројекат и упрошћени рударски пројекат.

Главни рударски пројекат израђује се за изградњу нових подземних и површинских рударских објеката ради експлоатације лежишта минералних сировина, као и за отварање нових рудних лежишта у постојећим рудницама.

Пројекат из претходног става израђује се на основу билансних резерви минералних сировина А, Б и Ц₁ категорије, садржаних на простору захваћеном пројектом.

Удио билансних резерви категорије А и Б мора бити најмање 60%.

Од укупно утврђених билансних резерви Ц₁ категорије, као подлога за пројектовање може се узети највише 50%, под условом да се континуирано настављају на резерве Б категорије или кад њихов просторни положај омогућава откопавање истим захватом отварања.

Допунски рударски пројекат израђује се за: извођење рударских радова у постојећим рудницама на истраживању, отварању и експлоатацији нових хоризоната, стажа, ревира; откопна поља или дијелове слоја и рудних тијела; израду нових рударских извозних и вјетрених окана, система и израду истражних окана; изградњу јамских магацина експлозива и нову или битну измјену постојеће откопне методе, изградњу и већу реконструкцију рударских објеката, за објекте који нису обухваћени главним пројектом; објекте трајне обуставе радова, санирање већих клизишта и друге веће санације.

Упростијени рударски пројекат израђује се у циљу разраде појединих дијелова главног, односно допунског рударског пројекта које због прилагођавања условима лежишта у току извођења рударских радова није било могуће обухватити главним, односно допунским рударским пројектом, за мање реконструкције на постојећим објектима, а које битно не мијењају концепцију главног, односно допунског рударског пројекта, за површинску и подземну експлоатацију мањих лежишта каустобиолита, металичних и неметаличних минералних сировина која неће трајати дуже од једне године, односно чије процијене резерве Ц₁ категорије не износе више од 100.000 м³ чврсте масе, као и за извођење рударских истражних радова који се изводе на основу пројекта геолошких истраживања.

Члан 34.

Садржај рударских пројеката, дугорочног програма и годишњих планова ближе се уређује прописом који доноси министар.

Члан 35.

Рударске пројекте из члана 33. овог закона може израђивати предузеће, односно друго правно лице, које је уписано у судски регистар за израду рударских пројеката и које за сваку врсту пројекта који израђује има запослене и ангажоване раднике који у погледу врсте и степена школске спреме, радног искуства и овлашћења за пројектовање испуњавају прописане услове. Рјешење о испуњењу услова из овог члана доноси надлежно министарство након извршеног увида на лицу мјеста путем стручне комисије.

Предузеће, односно друго правно лице, из става 1. овог члана, дужно је да се при изради пројеката придржава у свему прописаних мјера заштите на раду, заштите животне средине, стандарда и техничких норматива за рударске радове и да користи поуздане податке о утврђеним количинама и квалитету минералних сировина, те примјени рационалну методу експлоатације лежишта користећи савремена достигнућа науке и технике.

Рударски пројекат може израђивати дипломирани инжењер одговарајуће струке, који је положио стручни испит и има најмање пет година радног искуства у струци, од чега најмање три године у рударском предузећу на пословима оне врсте у технолошком процесу за који се израђује пројекат (рударски, електроенергетски, машински, нафтни и грађевински), а који је у радном односу или ангажован у предузећу које израђује пројекат.

Изузетно од претходног става, израду рударског пројекта за рударске објекте на површини, и то: гардеробе са купатилом, станице за спасавање, диспечерске центре, регулације водотока, соноводе, индустријске колосијексе,

жичаре, путеве, радионице, складишта, резервоаре, главне трафо-станице, далеководе, систем веза и за специфичне радове на санацији рударских објеката могу израђивати и лица која испуњавају услове за пројектовање, односно израду инвестиционо-техничке документације по другим прописима.

Рударске пројекте као и њихове саставне дијелове морају потписати и лица која су као одговорни пројектанти руководили њиховом израдом.

За сва техничка рјешења и квалитет пројекта одговорни су предузеће, односно друго правно лице у коме је пројекат израђен и пројектант који га је урадио.

Члан 36.

У изради главног и допунског рударског пројекта не може учествовати:

- радник који је у радном односу: са радницима у органу који издаје одобрење за извођење радова по пројекту; предузећу, односно другом правном лицу које према посебним прописима издаје потврду да је техничка документација израђена према датим условима (водопривредни, санитарни, саобраћајни, енергетски, геолошки и сл.);

- радник који врши надзор над примјеном одредаба овог закона.

Члан 37.

Рударски пројекти подлијежу ревизији.

Рударски пројекти урађени у иностранству нострификују се и подлијежу ревизији у складу са овим законом.

Ревизија из става 1. овог члана обухвата контролу у погледу примјене мјера и норматива заштите на раду, заштите животне средине, сигурности објеката и људи, подземних, површинских и сусједних објеката, као и контролу у погледу примјене савремених достигнућа и метода рударске науке и технике и усклађености са техничким прописима, нормативима и стандардима.

Ревизијом рударских пројеката урађених у иностранству провјерава се да ли су примјењени прописи, мјере и услови који одговарају нашим прописима, стандардима, техничким нормативима и нормама квалитета одређених за извођење радова, који су предмет рударског пројекта и усклађеност мјера и мјерних јединица и других показатеља који се примјењују код израде рударских пројеката.

Ревизију пројеката из става 1. овог члана може вршити предузеће, односно друго правно лице, ако испуњава услове прописане овим законом за израду рударских пројеката.

Члан 38.

Ревизију рударског пројекта не могу вршити, односно у вршењу ревизије не могу учествовати:

- предузеће, односно друго правно лице, које је израдило тај пројекат;

- лице запослено у предузећу или другом правном лицу које је урадило рударски пројекат или је учествовало у његовој изради;

- лице запослено у министарству.

Члан 39.

Предузеће, односно друго правно лице које је извршило ревизију рударског пројекта дужно је да сачини извјештај о извршеној ревизији рударског пројекта и да на том пројекту потврди да је пројекат урађен у складу са прописаним условима (ревизиона клаузула). Овом клаузулом потврђује се да је ревидовани пројекат израђен сагласно члану 35. овог закона и наводи имена и презимена лица која су извршила ревизију тог пројекта.

Ревизиона клаузула овјерава се потписом овлашћеног радника и печатом предузећа, односно другог правног лица у којем је извршена ревизија рударског пројекта.

Уз ревидовани пројекат предузеће, односно друго правно лице из става 1. овог члана прилаже и доказе да ревиденти рударског пројекта испуњавају услове из члана 35. овог закона, као и извјештај ревидента о извршеној ревизији.

За квалитет ревизије пројекта одговорни су: предузеће, односно друго правно лице, у коме је вршена ревизија и ревидент који га је ревидовао.

2. Одобрење за извођење рударских радова

Члан 40.

Извођењу рударских радова по главном и допунском рударском пројекту може се приступити када се прибави одобрење за извођење рударских радова, које издаје министарство.

Одобрењем из става 1. овог члана утврђује се и обавеза рекултивације земљишта, у свему према пројекту.

Члан 41.

Уз захтјев за издавање одобрења за извођење рударских радова по главном и допунском рударском пројекту доставља се:

1) рударски пројекат у три примјерка са ревизионом клаузулом предузећа, односно другог правног лица које је извршило ревизију да је пројекат урађен у складу са прописаним условима и извјештајем о извршеној ревизији, те стручним мишљењем службе заштите на раду рударског предузећа на пројекат;

2) уговор о концесији за коришћење, односно рјешење о давању одобрења за експлоатацију;

3) потврду о овјереним билансним резервама издату у складу са Законом и прописима о геолошким истраживањима;

4) доказ о праву коришћења или праву службености на земљишту које је одређено за експлоатацију минералних сировина за површине обухваћене пројектом;

5) урбанистичка сагласност и акт о условима за уређење простора који издаје орган надлежан за послове урбанизма;

6) сагласност органа надлежног за послове заштите животне средине о усклађености пројекта са условима за заштиту и унапређење животне средине;

7) доказ о плаћеној накнади за промјену намјене коришћења пољопривредног земљишта;

8) пројекат о рекултивацији земљишта урађен у складу са прописима;

9) водопривредна сагласност на пројекте.

Ако су за извођење радова из става 1. овог члана посебним законом прописани и други услови, уз захтјев се подносе и докази о испуњености тих услова.

Члан 42.

Одобрење за извођење радова по упрошћеном рударском пројекту даје орган или лице рударског предузећа одређено актом предузећа за чије потребе је урађен рударски пројекат на начин прописан чланом 40. став 2. и чланом 41. овог закона.

Члан 43.

Предузеће је дужно да о почетку извођења радова извести надлежни орган министарства и надлежни орган општине на чијој територији ће изводити радове, најкасније 15 дана прије почетка извођења радова, а за радове којима се утиче на режим вода или нарушавања животне средине и јавно водопривредно предузеће, односно министарство надлежно за послове заштите животне средине.

Предузеће које врши експлоатацију природног гаса и подземних вода дужно је да у року из става 1. овог члана пријави почетак радова на свакој бушотини.

Члан 44.

Нужна одступања од одобрених пројеката у погледу извођења радова на рударским објектима у којима се битно не одступа од одобреног рударског пројекта, могу се вршити само уз претходну сагласност органа који је дао одобрење за извођење радова по рударском пројекту, а за све намјене и допуне одговоран је пројектант и ревидент нужних одступања.

За нужна одступања из претходног става рударско предузеће дужно је уз тражење сагласности доставити мишљење службе заштите на раду рударског предузећа о томе да предложена одступања не утичу на пројектом предвиђене мјере заштите, као и ревизиону клаузулу са ревизионом извјештајем.

3. Одобрење за употребу рударских објеката

Члан 45.

Рударски објекти или њихови дијелови који представљају техничко-технолошку цјелину и као такви се могу самостално користити, а који су изграђени на основу одобрених рударских пројеката, смију се користити тек када се прибави одобрење за употребу (у даљем тексту: употребна дозвола).

Употребну дозволу, на захтјев инвеститора, односно извођача радова, за рударске објекте изграђене на основу главног и допунског рударског пројекта издаје министарство, а на основу упрошћеног рударског пројекта издаје лице рударског предузећа, одређено актом, за чије потребе је изграђен објекат, у року осам дана од дана пријема извјештаја комисије за технички преглед да је објекат за употребу.

Ако је за издавање употребне дозволе рударског објекта посебним законом прописана обавеза претходног прибављања сагласности или дозволе других органа или институција, уз захтјев из става 2. овог члана подноси се и та сагласност, односно дозвола.

Члан 46.

Употребна дозвола може се издати ако се утврди:

1) да је рударски објекат или његов дио изграђен у складу са рударским пројектом на основу кога је издато одобрење за извођење рударских радова и у складу са техничким прописима, нормативима и стандардима чија је примјена обавезна при изградњи рударских објеката;

2) да су испуњени прописани услови у погледу мјера заштите на раду, заштите вода, заштите од пожара, заштите животне средине и други прописани услови за изградњу те врсте објекта.

Члан 47.

Испуњеност услова из члана 46. овог закона утврђује се техничким прегледом објекта.

Технички преглед рударског објекта обухвата, према природи рударског објекта, технички преглед рударских, грађевинских, геолошких, машинских, електричних и за заштиту животне средине објеката.

Технички преглед треба се обавити у року 60 дана од дана пријема захтјева инвеститора, односно извођача радова.

Изузетно од одредбе из става 2. овог члана технички преглед рударског објекта у подземним откопним пољима којима се врши добивање минералних сировина у појасевима или етажама на површинским коповима, врши се само за први појас или етажу уколико се технологија рада не мијења.

Технички преглед типских постројења и уређаја врши се само при њиховом првом увођењу у рад уколико нису вршене преправке и веће поправке.

Члан 48.

Технички преглед рударског објекта или његовог дијела могу вршити предузећа или друга правна лица, путем комисије чија лица испуњавају услове из члана 35.

ст. 1, 3. и 4. овог закона. Рјешење о испуњењу услова из овог става доноси надлежно министарство након извршеног увида на лицу мјеста путем стручне комисије. Против рјешења из овог става не може се изјавити жалба.

Комисију за технички преглед рударског објекта или његовог дијела изграђеног по главном и допунском рударском пројекту образује министарство у чији састав се именује најмање један члан из реда службеника ресорног министарства, а који су изграђени по упрошћеном рударском пројекту образује лице рударског предузећа, одређено актом, за чије потребе је изграђен објекат.

Технички преглед и образовање комисије из претходног става врши се према одредбама овог закона, Закона о просторном уређењу и осталим законима и прописима.

Раду комисије за технички преглед присуствују по правилу и надлежни инспектори.

Технички преглед не могу вршити, односно у вршењу прегледа не могу учествовати предузећа, друга правна лица и лица која су вршила израву и ревизију пројекта, извођење радова, испоручиоца опреме и инвеститора.

Трошкове техничког прегледа сноси подносилац захтјева.

Члан 49.

Ако се ради утврђивања исправности и намјене рударског објекта за употребу мора вршити претходна провјера инсталација, уређаја, опреме и постројења, стабилности или безбједности објекта, као друга испитивања или када је то предвиђено рударским пројектом, може се одобрити пуштање тог објекта у пробни рад.

Изграђени рударски објекти могу се пустити у пробни рад највише до шест мјесеци прије вршења техничког прегледа уз одобрење лица одређеног актом, а након извршеног интерног прегледа стручне комисије коју одреди директор предузећа у коме се врши технички преглед, у складу са одредбом овог закона.

Прије пуштања објекта у пробни рад инвеститор је дужан да обавијести рударску инспекцију о почетку пробног рада и да образује стручну комисију која ће пратити резултате тог рада и водити документацију о томе.

По завршетку пробног рада, инвеститор је дужан одмах да затражи технички преглед објекта и да стави на увид документацију о резултатима пробног рада. Технички преглед обавља се у року од 30 дана од дана пријема захтјева инвеститора.

Рјешењем из става 2. овог члана утврђује се почетак и трајање пробног рада, с тим што трајање пробног рада не може трајати дуже од шест мјесеци.

Рјешење о пуштању објекта у пробни рад доставља се и рударској инспекцији.

Члан 50.

Предузеће не може ставити у пробни рад или у употребу објекте, просторе, средства за рад, уређаје и опрему и средства личне заштите прије него што утврди да одговарају прописима и стандардима донесеним на основу закона.

Предузеће је дужно обезбиједити стално праћење исправности и периодичне прегледе и испитивања средстава за рад, уређаја и опреме и средстава личне заштите, физичких, хемијских и биолошких штетности и микроклиме у објектима и просторима.

Периодичне прегледе и испитивање средстава за рад, уређаја и опреме и средстава личне заштите, физичких, хемијских и биолошких штетности и микроклиме у рударским објектима и просторима могу вршити предузећа, односно друга правна лица која испуњавају услове у погледу стручних радника и техничке опреме и ако су регистрована у суду за обављање те дјелатности.

Министар ће посебним прописом донијети правилник о испуњавању услова у погледу стручних радника и техничке опреме за обављање послова периодичних прегледа и испитивања.

Рјешење о испуњавању услова из овог члана доноси надлежно министарство, након извршеног прегледа на лицу мјеста путем стручне комисије министарства, у чији састав се именује најмање један члан из реда службеника ресорног министарства.

Против рјешења из претходног става не може се изјавити жалба.

Прописима донесеним на основу закона одређују се средства за рад, уређаји и опрема и средства личне заштите, односно објекти и простори који подлијежу обавезним периодичним прегледима и испитивањима, као и рокови у којима се врше прегледи испитивања, ако то није предвиђено техничким прописима, нормативима и стандардима.

За квалитет извршеног периодичног прегледа и испитивања, сачињеног записника о стручном налазу и издатих исправа одговорни су предузеће, односно друго правно лице и лице које је руководило вршењем прегледа и испитивања издавањем исправе.

5. Остале одредбе о експлоатацији минералних сировина

Члан 51.

Предузеће које врши експлоатацију минералних сировина, може користити за своје потребе воде које се отворе рударским радовима све до њиховог утока у сталне површинске воде, по прописима о водама и прописима о заштити животне средине.

Рударско предузеће одговорно је за штету која настане извођењем рударских радова и дужно је да је надокнади, осим ако се докаже да је штета настала услед непредвидивог догађаја (више силе) или кривицом оштећеног, или трећег лица.

Члан 52.

Ако се радови у јамама и површинским откопима и њиховим дијеловима или нафтним и гасним пољима морају привремено обуставити због непредвиђених околности (провала гаса или воде, горски удар, јамски пожар, поремећај на главним путевима за провјетравање, пролажење, одводњавање и превоз, клизање терена, ерупција, промјене режима вода и сл.), предузеће обавјештава о разлозима обуставе радова рударску инспекцију одмах, а најкасније у року од 24 часа.

О привременој обустави радова која је унапријед планирана предузеће је дужно да обавијести рударску инспекцију најкасније 15 дана прије обуставе радова.

Прије планирања обуставе радова из става 2. овог члана која ће трајати дуже од 30 дана предузеће је дужно да изврши потребно премјеравање, допуну рударских планова и да сачини записник о разлозима обустављања радова са навођењем опасности које се могу појавити приликом поновног отварања јаме или њеног дијела, односно пуштања нафтног и гасног поља у поновну производњу.

За вријеме привремене обуставе радова главни јамски простори и објекти на нафтним и гасним пољима морају се одржавати у таквом стању да се њима може пролазити без опасности.

Члан 53.

Ако из било ког разлога дође до потпуног и трајног обустављања експлоатације у појединим јамама или површинским откопима или у реверима за експлоатацију нафте и гаса, предузеће је дужно да обавијести министарство, најкасније 30 дана прије обуставе радова.

Обустава радова настала из тржишно-економских и других разлога, као и штете које могу настати том обуставом, те њихово отклањање или надокнада, дефинишу се уговором о концесији за коришћење минералних сировина.

Након пријема обавјештења из става 1. овог члана, министарство образује комисију која на лицу мјеста испитује разлоге за обустављање радова и последице те обуставе.

Ако комисија из става 3. овог члана утврди да до обуставе радова није дошло из разлога више силе или кривоцом другога, а да су настале штетне последице те обуставе, министарство ће покренути поступак за утврђивање одговорности за штету насталу том обуставом.

Члан 54.

У сличају трајне обуставе радова, предузеће је дужно да предузме све мјере заштите рударског објекта и земљишта на коме су се радови изводили и мјере заштите и санације животне средине ради обезбјеђења живота и здравља људи и имовине, у свему према допунском рударском пројекту трајне обуставе радова.

Рударске планове и скице, мјерне књиге и осталу документацију о стању рударских радова у вријеме обуставе рада предузеће је дужно да преда на чување министарству.

Документација из става 2. овог члана доступна је сваком предузећу које је заинтересовано за обнову радова на напуштеном експлоатационом пољу.

За обнову радова из става 3. овог члана прибавља се одобрење за извођење радова у складу са одредбама овог закона.

Члан 55.

Предузеће које је стекло одобрење за експлоатацију дужно је да у току и по завршетку извођења радова на експлоатацији минералних сировина приведе земљиште на експлоатационом пољу првобитној или некој другој намјени, у свему према одобреном пројекту рекултивације земљишта, односно да предузме мјере заштите земљишта на коме су се изводили радови и мјере заштите и санације животне средине и вода, ради обезбјеђења живота и здравља људи и имовине.

О мјерама из овог члана извјештавају се министарство, министарство надлежно за послове пољопривреде, шумарства и водопривреде, министарство надлежно за послове заштите животне средине и надлежни општински орган управе.

Члан 56.

Уколико се отвори поступак ликвидације или стечаја предузећа, које врши експлоатацију минералних сировина, приоритетно се из ликвидационе или стечајне масе подмирују трошкови рекултивације земљишта.

Члан 57.

Рударска инспекција и надлежни општински орган управе провјериће да ли су изведени радови на привођењу земљишта првобитној или некој другој намјени извршени сагласно одобреном пројекту рекултивације земљишта.

Ако радови из претходног става нису изведени према одобреном пројекту рекултивације земљишта, рударска инспекција одредиће рок у коме се ти радови имају довршити, односно ускладити.

Члан 58.

Након привођења земљишта првобитној или некој другој намјени, према одобреном пројекту рекултивације земљишта, предузеће које је стекло одобрење за експлоатацију може земљиште из члана 55. овог закона без накнаде предати на управљање и коришћење општини на чијем се подручју земљиште налази.

Општина је дужна преузети земљиште под условима из претходног става.

Члан 59.

Надзор над извршавањем радова из члана 55. овог закона врши министарство преко рударских инспектора.

Члан 60.

Предузећа која врше експлоатацију минералних сировина плаћају накнаду у висини од 3,2% до 4% од укупног прихода оствареног продајом и коришћењем минералних сировина.

Рудници у саставу термоелектрана плаћају накнаду, у висини и на начин из претходног става, на количину угља који не служи производњи електричне енергије (комерцијални угаљ).

Накнада из става 1. овог члана обрачунава се за период од три мјесеца, а плаћање се врши у року од 15 дана од дана обрачуна.

Ако се експлоатационо поље рудника налази на територији више општина, накнада се плаћа сразмјерно површини заузетог земљишта.

Ако експлоатационо поље рудника користи више предузећа, накнада се утврђује сразмјерно оствареном укупном приходу, оствареном продајом и коришћењем минералних сировине, сваког од тих предузећа.

Висина накнаде за коришћење минералних сировина дефинисаће се посебним правилником који доноси министар у року од 60 дана од дана ступања на снагу овог закона.

За предузећа која посједују одобрење за експлоатацију утврдиће се накнада без лицитације, према правилнику о висини накнаде за коришћење минералних сировина.

Члан 61.

Средства остварена од накнаде по основу експлоатације минералних сировина представљају приход Републике и општине који се дијели у омјеру 30% Републици и 70% општини на чијој се територији врши експлоатација минералне сировине.

Средства из претходног става овог члана која чине приход буџета Републике Српске користе се намјенски за:

- истраживање резерви минералних сировина,
- истраживање и предрадње за замјенске капацитете и промјену дјелатности и
- контролу заштите животне средине (екологија).

Средства из става 1. овог члана која чине приход буџета општине, користе се намјенски за:

- истраживање и изградњу алтернативних привредних капацитета путем стимулативног кредитирања у складу са планом и програмом развоја који усваја скупштина општине, а најмање 70% од укупних средстава која се уплате по овом основу,
- изградњу примарних инфраструктурних објеката (водоводи, канализација, топловоди, локални путеви и сл.) који су у функцији привредног развоја и запошљавања и
- контролу заштите животне средине (екологија).

Члан 62.

Контролу обрачуна и уплате накнаде из чл. 60. и 61. овог закона врши Пореска управа.

Члан 63.

У предузећу које врши експлоатацију минералних сировина право на штрајк се остварује под условом да се у вријеме одржавања штрајка обезбиједи сигурност објеката, уређаја и инсталација, заштита живота и здравља људи.

Члан 64.

Ради обезбјеђивања услова из члана 63. овог закона у предузећу које врши експлоатацију минералних сировина нарочито у јамама са метаном и опасном прашином у вријеме штрајка обављају се послови којима се остварује: надзор, одводњавање, провјетравање, одржавање проходности путева у објекту и одржавање уређаја.

Забрањено је организовање и спровођење штрајка у јамским просторијама или у другим објектима и просторима у којима постоји потенцијална опасност по живот и здравље људи.

Актом предузећа ближе се уређују послови из става 1. овог члана чије је обављање неопходно за обезбјеђивање услова из члана 63. овог закона.

Члан 65.

У случају повреде одредаба о штрајку утврђених овим законом и законом којим су прописани услови и начин остваривања права на штрајк, које могу имати за последицу наступање непосредне опасности или изузетно тешке последице за живот и здравље људи или њихову безбједност и безбједност имовине или друге штетне неотклоњиве последице, оснивач предузећа, односно надлежно министарство предузима мјере неопходне за спречавање наступања тих последица, и то:

- увођење радне обавезе;
- ангажовање радника из других техничко-технолошких система и других радника - појединаца;
- предузимање и других мјера којима ће се остварити обезбјеђивање услова из члана 63. овог закона.

6. Катастар експлоатационог поља

Члан 66.

Катастар експлоатационих поља води министарство.

У катастар експлоатационих поља уносе се сви подаци из рјешења о давању одобрења за експлоатацију на одређеном експлоатационом пољу, утврђено ограничење експлоатације, подаци о помоћним јамским градњама ван експлоатационог поља, настале измјене у вези са корисником експлоатационог поља, као и подаци о обустављању радова.

Експлоатационо поље води се у катастру експлоатационих поља на име предузећа коме је дато одобрење за експлоатацију на том експлоатационом пољу.

Члан 67.

Министарство води књигу исправа и евиденцију предузећа којима је дато одобрење за експлоатацију.

Књигу исправа сачињавају преписи рјешења о одобрењу за експлоатацију са свим приједлозима које је тражилац одобрења за експлоатацију поднио уз захтјев за добијање одобрења за експлоатацију, као и друге акте донијете у вези са експлоатационим пољем.

Министар посебним прописом доноси правилник о вођењу евиденције и катастра експлоатационих поља.

III - РУДАРСКА МЈЕРЕЊА И РУДАРСКИ ПЛАНОВИ

Члан 68.

Предузеће које врши експлоатацију минералних сировина дужно је да организује обављање послова рударских мјерења и да на основу извршених мјерења израђује планове, односно карте из којих се може утврдити стање рударских радова, њихов међусобни положај и положај рударских радова у односу на старе рударске радове, на објекте и воде на површини и на животну средину.

У оквиру послова рударских мјерења предузеће је дужно да израђује одговарајућу графичку документацију која садржи податке о промјенама на површини терена и о стању рударских објеката у експлоатационом пољу.

Члан 69.

Предузеће које врши експлоатацију минералних сировина дужно је да за вријеме извођења радова обезбједи:

- 1) ситуациони план - карту експлоатационог поља;
- 2) геолошку карту експлоатационог поља и његове околине са карактеристичним геолошким профилима;

3) план са уцртаном површинском ситуацијом и подземним просторима, односно површинским откопима;

4) планове појединих јама, односно јамских и површинских откопа;

5) откопне и етажне планове свих јамских и површинских рударских радова;

6) планове енергетске мреже (електричне мреже, компримираног ваздуха и др.), водовodne мреже, као и јамских постројења, са основним техничким подацима;

7) планове провјетравања јама;

8) хидролошке и тектонске планове за рударске објекте са великим притоком воде и сложенем тектоником.

Планови из става 1. т. 4, 5. и 7. овог члана морају се допуњавати сваког мјесеца према напредовању рударских радова, а планови из т. 3, 6. и 8. само када настану промјене. Ако се јамски радови изводе у близини старих радова или напуштених дијелова јама, допуњавање планова врши се према потреби и у краћим роковима.

Планови се допуњавају и у краћим роковима кад се подземни радови изводе на подручју јамске ватре и акумулације вода, као и објеката на подручју из члана 11. овог закона.

У нове рударске планове морају се пренијети сви детаљи из старих рударских планова, као што су стари јамски отвори, стари радови и расједи, висинске коте и други детаљи.

Копије планова из става 1. т. 3. до 8. овог члана предузеће је дужно да без одлагања, а најкасније у року од 15 дана достави министарству ако оно то захтијева.

Члан 70.

Предузеће које врши експлоатацију нафте и земних гасова у току извођења радова мора обезбједити:

1) ситуациони план експлоатационог поља са назначењем свих истражних и експлоатационих бушотина и осталих уређаја;

2) геолошку карту експлоатационог поља и његове околине, са карактеристичним геолошким профилима;

3) шему експлоатационог објекта на нафтно-гасном пољу;

4) структурну карту са назначеним границама рубне воде;

5) податке и извјештаје о бушењу, електрокаротажним мјерењима, зацјевљењу, перфорацији, освајању и мјерењу динамичког и статичког притиска, гасном фактору и свим осталим физичко-хемијским анализама колектора и флуида.

Члан 71.

Ситуациони план експлоатационог поља и сва рударска мјерења и графичка приказивања рударских радова морају бити повезани са тачкама државне тригонометријске мреже.

Члан 72.

О свим извршеним рударским мјерењима предузеће је дужно да води мјерне књиге.

Мјерне књиге морају бити овјерене на начин утврђен прописима о овјеравању пословних књига.

Члан 73.

Начин вршења рударских мјерења, чувања оригинала планова и карата, израде рударских планова и њихове размјере, као и вођење мјерних књига и интерног катастра непокретности рудника, ближе се одређује посебним прописом који доноси министар.

IV - ЗАШТИТНЕ МЈЕРЕ

Члан 74.

Ради заштите живота и здравља радника рударско предузеће дужно је:

- 1) благовремено спровести све прописане мјере заштите на раду, заштите вода и животне средине;
- 2) правилником о заштити на раду уредити функционисање заштите и мјера заштите на раду у складу са специфичностима и опасностима које се могу појавити;
- 3) организовати службу заштите на раду;
- 4) обезбиједити радницима лична заштитна средства и опрему;
- 5) организовати службу за спасавање и ватрогасну службу и снабдјети их потребном опремом.

За организовање службе заштите на раду, службе спасавање и ватрогасне службе и спровођење мјера за њихово несметано и редовно функционисање одговоран је директор.

Члан 75.

Задатак службе заштите на раду је:

- 1) непосредна контрола спровођења мјера заштите на раду и заштита вода и животне средине;
- 2) вођења евиденција о несрећним случајевима и професионалним обољењима у предузећу са навођењем узрока услед којих су они настали;
- 3) проучавање узрока и осталих генетских фактора несрећних случајева и професионалних обољења и давање приједлога за предузимање мјера и увођење метода рада које обезбјеђују успешније сузбијање тих узрока;
- 4) праћење здравственог стања радника и давање приједлога за побољшање здравствено-хигијенских услова при раду;
- 5) давање приједлога директору предузећа и другим руководним органима предузећа ради предузимања мјера за обезбјеђивање заштите на раду и заштита вода и животне средине;
- 6) давање стручног мишљења да ли главни, допунски и упрошћени рударски пројекти одговарају стандардима и прописаним мјерама заштите на раду;
- 7) да израђује шестомјесечно извјештај о стању заштите на раду и заштита вода и животне средине и да га доставља на разматрање надлежној рударској инспекцији и надлежним органима у предузећу;
- 8) да води податке о врстама и количинама опасних и штетних материја које користе у вршењу дјелатности, односно да води податке о врстама и количинама опасних, штетних и отпадних материја које испушта или одлаже у животну средину;
- 9) вршење и других послова и овлашћења која су јој дата општим актом предузећа.

Службу заштите на раду врши потребан број лица одговарајућих струка са високом стручном спремом која имају најмање три године радног искуства у струци и положен стручни испит.

Изузетно, послове непосредне контроле спровођења мјера заштите на раду могу вршити и лица која имају вишу школу или средњу стручну школу одговарајућег смјера, пет година радног искуства у струци и положен стручни испит.

Радник који руководи пословима службе заштите на раду мора испуњавати услове предвиђене у члану 95. овог закона и за рад службе заштите на раду и свој рад непосредно је одговоран директору предузећа.

Члан 76.

Послове службе за спасавање и ватрогасне службе врше радници који су за те послове посебно оспособљени.

Изузетно, два или више предузећа могу споразумно организовати заједничку службу за спасавање и ватрогасну службу ако то природа посла дозвољава, а не пријети опасност од експлозивних и штетних гасова, паре и прашине, горских удара, подземних притисака и зарушавања, пожара, продора воде и житких материјала.

Предузећа из претходног става уговором уређују начин организовања ових служби и њиховог снабдијевања потребном опремом.

На образложен захтјев предузећа, републички орган управе надлежан за послове рударства, по прибављеном мишљењу рударске инспекције, може ослободити предузеће од обавезе организовања службе спасавања.

Предузеће није обавезно организовати властиту ватрогасну службу, ако то природа посла дозвољава, уколико те послове повјери овлашћеном и оспособљеном предузећу које се тим пословима професионално бави.

Члан 77.

Директор предузећа дужан је повремено, а најмање два пута годишње, размотрити стање заштите на раду и рад службе заштите на раду, службе за спасавање и ватрогасне службе, и одредити потребне мјере које се морају спровести, о чему подноси извјештај надлежном органу предузећа.

Члан 78.

За непосредно спровођење мјера заштите на раду одговорно је свако лице запослено у предузећу у оквиру дјелокруга свога рада.

Актом предузећа о заштити на раду одређује се дјелокруг рада лицу из претходног става у спровођењу мјера заштите на раду и њихова лична одговорност за спровођење тих мјера.

Члан 79.

Предузеће је дужно обезбиједити техничко руковођење одговарајућих струка над свим рударским радовима и објектима.

Предузеће је дужно обезбиједити стални надзор над свим рударским радовима, постројењима, уређајима и инсталацијама, у свим смјенама.

У јамама угроженим метаном или експлозивном прашином надзор над провјетравањем мора бити сталан.

Члан 80.

Рударске радове у јама или на површини могу изводити предузећа која су регистрована за вршење тих послова и која испуњавају друге услове прописане овим законом. Рјешење о испуњењу услова из овог става доноси надлежно министарство након извршеног прегледа на лицу мјеста путем стручне комисије.

Ако за потребе рударског предузећа у јама или на површини радове изводи једно или више других предузећа, прије отпочињања радова радници тих предузећа морају се упознати са прописима и мјерама заштите на раду, опасностима које могу настати у току извођења радова, као и са спровођењем мјера заштите на раду.

Предузеће које изводи рударске радове мора бити технички опремљено и имати запослене раднике за вршење послова надзорника одговарајућих струка и извршиоце одговарајућих послова.

Надзор над спровођењем прописаних техничких норматива и мјера заштите на раду, поред надзорног особља предузећа, извођача радова, врше и радници службе заштите на раду као и радници одговарајућих служби рударског предузећа за чије потребе се ти радови изводе.

Међусобне обавезе и односи предузећа из става 2. овог члана уређују се уговором.

Члан 81.

Уколико двије или више јама, површинских копова или њихових дијелова имају заједничку улазну или

излазну ваздушну струју транспорт или извоз, одводњавање и слично, предузеће ће актом о мјерама заштите на раду одредити дужности и одговорности, као и лица за одржавање у исправном стању и спровођење мјера заштите на тим заједничким објектима.

Члан 82.

Сваки радник који заснује радни однос са предузећем мора се прије распоређивања на послове, односно радне задатке упознати са послом који ће обављати, прописима о мјерама заштите у вези са послом и мјерама заштите од пожара, са опасностима које могу настати у послу, као и са организовањем и спровођењем заштите на раду у предузећу и има право захтијевати од лица за то одређеног да га што исцрпније упозна са опасностима посла, са правима, односно дужностима у вези са заштитом на раду и условима рада.

Радник који се први пут распоређује на рударске радове, мора се постепено, а најмање 15 дана, уводити у посао под непосредним надзором радника инструктора кога надлежно одговорно лице одреди и у том року не може бити ангажован на сталним пословима и задацима.

Радник који се премјешта на друге послове и задатке мора се прије отпочивања рада упознати са радом, прописима и мјерама заштите и опасностима које могу настати на тим пословима и задацима.

Сваки радник дужан је у току рада стално употпуњавати и усавршавати своје знање из области заштите на раду.

Предузеће је дужно донијети посебне програме за стицање знања из области заштите на раду према врсти послова и стручности радника.

Члан 83.

Предузеће је дужно организовати упознавање свих радника са прописима и мјерама заштите на раду, као и са мјерама спровођења плана одбране и акције спасавања у случајевима изненадних удеса. У том циљу предузеће је дужно најмање једанпут годишње организовати семинаре на којима ће се радници упознати са прописима о техничким мјерама и мјерама заштите на раду, као и са мјерама спровођења плана одбране и спасавања.

Предузеће је дужно путем стручне комисије најмање једанпут годишње провјеравати познавање прописа о техничким мјерама и о заштити на раду, као и плана одбране и акције спасавања у случајевима изненадних удеса, код надзорног и техничког особља, палилаца мина, као и висококвалификованих и квалификованих радника чији је рад непосредно везан за рударске радове.

Радници који не покажу задовољавајуће познавање прописа о техничким мјерама и о заштити на раду, а нарочито о спровођењу плана одбране и акције спасавања, не могу обављати послове док се поновним провјеравањем не утврди да су овладали истим.

Предузеће је дужно обезбиједити да сваки радник буде оспособљен за самосталан и безбједан рад, као руковање опремом, уређајима и средствима рада, заштићен од повређивања и општења здравља, као и да буде теоријски и практично обучен за самосталан и безбједан рад на пословима на које се распоређује, као и руковање опремом, уређајима и средствима рада.

Оспособљавање радника за рад на одређеном радном мјесту, као руковање опремом, уређајима и средствима рада предузеће је дужно вршити при сваком распоређивању радника, при промјенама у технолошком процесу, односно у процесу рада, као и приликом увођења нове или промјеном постојеће опреме, уређаја и средстава за рад.

Оспособљавање радника врши се по посебном програму. По извршеном обучавању за оспособљавање врши се теоријска и практична провјера знања путем стручне комисије.

Радницима који задовоље на провјери знања издаје се одговарајуће увјерење, након чега се могу распоредити на послове и радне задатке за које се тражи посебна оспособљеност.

Оспособљавање радника за самосталан и безбједан рад, као руковање опремом, уређајима и средствима рада може вршити предузеће, односно друго правно лице које испуњава услове прописане законом. Рјешење о испуњењу услова из овог става доноси министарство након извршеног прегледа на лицу мјеста путем стручне комисије министарства, у чији састав се именује најмање један члан из реда службеника ресорног министарства.

За квалитет извршеног оспособљавања, сачињеног записника о теоријској и практичној обуци и извршеној провјери знања и издатом увјерењу одговорни су предузеће, односно друго правно лице и лице које је руководило вршењем оспособљавања и издавањем увјерења.

Члан 84.

Сваки радник у предузећу дужан је придржавати се прописаних техничких мјера и мјера заштите на раду.

Директор предузећа и друга одговорна лица за извођење рударских радова одређена актом о мјерама заштите на раду, као и радник службе заштите на раду имају право привремено одстранити са тог посла радника који је извршио повреду неке од прописаних мјера којом се угрожава лична и колективна сигурност. Против радника који је одстранен са посла одмах се покреће поступак за утврђивање повреда радних обавеза.

Члан 85.

Предузеће је дужно водити књигу рударског надзора, у коју се уносе наређења рударског инспектора издата на лицу мјеста при вршењу надзора у руднику, у случају непосредне опасности по живот и здравље људи или веће материјалне штете.

У књигу рударског надзора уносе се и наређења лица овлашћених актом предузећа, а која се односе на мјере заштите на раду и која су они издали на лицу мјеста при прегледу радова.

Књига рударског надзора води се за сваку јаму, површински коп и објекте припреме минералних сировина посебно.

Члан 86.

У рударске подземне просторије и остале рударске објекте у којима се појављује метан и други запаљиви и експлозивни гасови, паре и прашина и у зоне опасности од експлозија на објектима који се налазе на нафтним и гасним пољима забрањено је уношење лако запаљивих материја, прибора за пушење или других средстава која могу изазвати пожар, упалу или експлозију.

Изузетно од одредбе из става 1. овог члана, у рударске подземне просторије, као и остале рударске објекте, могу се уносити и користити апарати за заваривање само под условима и на начин утврђен посебним прописима.

Запослени који рукује магацином, складиштем или руководи превозом и преносом експлозивних средстава или обавља послове мињања, као и друга лица у руднику која по било ком основу долазе у складишне просторије или помажу при превозу и преносу експлозивних средстава и мињању, морају се придржавати прописаних мјера заштите на раду и мјера заштите од пожара.

Одговорни руководиоци и други запослени који учествују у технолошком процесу и обављају стручне послове заштите на раду дужни су да спроводе и контролишу спровођење мјера заштите на раду и мјера заштите од пожара које се односе на заштиту од опасности од упале и експлозије метана, других опасних гасова, паре и прашине или од агресивне минералне прашине, јонизирајућих зрачења, силикозе, провале воде, горских удара или пожара.

Министар ће посебним прописима донијети правилнике о техничким мјерама и мјерама заштите на раду при: рударским подземним и површинским радовима; превозу људи и материјала окрима рудника; руковању експлозивним средствима и минирању у рударству; истраживању и експлоатацији нафте и земних гасова и правилнике за електрична постројења у рудницима са подземном експлоатацијом и на надземним мјестима угрожених од експлозивних смјеса.

У погледу мјера заштите на раду које нису уређене овим законом и прописима донесеним на основу њега примјењују се одредбе Закона о стандардизацији, Закона о заштити на раду, Закона о заштити од пожара, Закона о заштити животне средине, као и прописа донесених на основу тих закона.

Члан 87.

При извођењу рударских радова предузеће је дужно предузети и мјере потребне за заштиту живота и здравља грађана, као и обезбјеђење имовине, према важећим прописима.

Корисници и власници земљишта и објеката на експлоатационом пољу као и остали грађани дужни су се придржавати мјера заштите предузећа, које се односе на кретање и рад на експлоатационом пољу.

Члан 88.

Сваки радник у предузећу је дужан неодложно најкраћим путем обавијестити одговорног радника о свакој појави опасности при извођењу рударских радова, а нарочито о појави експлозивних, запаљивих, загушљивих и отровних гасова, о провали воде, појави ватре, упале и експлозије гаса, паре и прашине, горском удару или другим појавама које могу угрожити сигурност људи и имовине.

О појавама из става 1. овог члана предузеће води евиденцију која нарочито садржи податке о: врсти појаве; времену њеног трајања; узроку настанка и штети која је усприједила настанком појаве као и податке о утврђеној одговорности; те неодложно најкраћим путем извјештава министарство - рударску инспекцију.

Члан 89.

Предузеће је дужно одмах најкраћим путем обавијестити министарство - рударску инспекцију и орган управе надлежан за унутрашње послове о сваком смртном случају, групној повреди, тежој повреди на раду и улесу у предузећу.

Члан 90.

Предузеће је дужно пружити помоћ сусједном предузећу чим сазна да је код тог предузећа дошло до удеса (експлозије, пожара, провале воде и слично) при ком су угрожени животи радника.

На позив рударског инспектора или угроженог рударског предузећа дужно је друго рударско предузеће пружити помоћ угроженом предузећу.

Рударска предузећа из ст. 1. и 2. овог члана нису дужна пружити помоћ једино ако њихове екипе за спасавање не би смјеле да се удаље због постојећих опасности у својим предузећима.

Члан 91.

У случају удеса, акцијом спасавања руководи радник са посебним овлашћењима и одговорностима у предузећу, који је одговоран за техничке послове, ако актом о заштити радника на раду предузећа није одређен други радник.

Надлежни рударски инспектор може одредити другог радника за руковођење акцијом спасавања или може преузети сам ту акцију, ако сматра да предузето руковођење није довољно стручно и ефикасно.

Члан 92.

У случају удеса већих размјера или са тежим посљедицама у предузећу надлежни орган може на захтјев руководиоца акције за спасавање наредити и спровести мобилизацију потребне радне снаге, превозних средстава и ватрогасних организација уз накнаду трошкова од стране угроженог предузећа.

Члан 93.

У случају опасности за предузеће власници и корисници земљишта дужни су дозволити да се на њиховом земљишту изврше неодложни радови ради отклањања те опасности.

Предузеће је дужно надокнадити штету причињену радовима из претходног става.

V - СТРУЧНА СПРЕМА РАДНИКА КОЈИ РУКОВОДЕ ТЕХНИЧКИМ ПОСЛОВИМА

Члан 94.

Послове надзорника у рударским објектима може обављати радник који има најмање средњу школску спрему одговарајуће струке, двије године радног искуства и положен стручни испит.

Послове пословође у рударским објектима може обављати радник који је најмање двије године обављао послове надзорника у одговарајућем објекту.

Члан 95.

Послове техничког руковођења у рударском предузећу може обављати радник који има:

- 1) завршен одговарајући технички факултет или високу техничку школу, три године радног искуства и положен стручни испит;
- 2) завршен први степен техничког факултета или високе техничке школе, односно вишу техничку школу, четири године радног искуства и положен стручни испит;
- 3) завршену средњу школу одговарајуће струке, положен стручни испит и пет година радног искуства само у објектима који нису угрожени метаном или експлозивном прашином, гасовима и парама.

Члан 96.

Послове главног техничког руковођења у рударском предузећу које се бави експлоатацијом минералних сировина, може обављати радник који испуњава услове из члана 95. тачка 1. овог закона и који је најмање три године вршио послове техничког руковођења у јами, површинском копу, објекту за припрему минералних сировина, служби заштите на раду, служби развоја или пројектовања.

Члан 97.

Послове главног техничког руковођења у рударским предузећима која се баве експлоатацијом нафте и гаса, може обављати радник који испуњава услове из члана 95. тачка 1. овог закона и који је најмање три године вршио послове техничког руковођења објектом експлоатације нафте и гаса.

Члан 98.

Послове јамског мјерења, односно мјерења на површинским коповима може обављати радник који је завршио средњу школу одговарајуће струке, који има двије године радног искуства и положен стручни испит.

Члан 99.

Послове из чл. 94. до 98. овог закона могу у објектима који су угрожени метаном или опасном и експлозивном прашином, гасовима и парама обављати само радници који су најмање три године провели у објектима угроженим метаном, односно опасном или експлозивном прашином, гасовима и парама.

Изузетно, послове из претходног става могу обављати и радници који су провели најмање четири године у рудницима, од чега најмање двије године у објектима угроженим метаном или опасном и експлозивном прашином, гасовима и парам.

Члан 100.

Под школама и факултетима одговарајуће струке за обављање послова из чл. 94, 95. и 98. овог закона подразумијевају се, у смислу овог закона, школе, односно факултети и то:

1. за послове надзора и техничког руковођења рударским подземним и површинским експлоатационим и истражним радовима, масовним мињањем, службом провјетравања, службом заштите на раду и службом спасавања: завршена средња рударска школа, односно факултет експлоатационог смјера;

2. за послове надзора и техничког руковођења објектима обogaћивања и опшемењивања минералних сировина: завршена рударска школа - прераде минералних сировина или експлоатационог смјера, или машинска, технолошка или хемијска средња школа, односно факултет;

3. за послове надзора и техничког руковођења дубинским бушењем експлоатацијом и истраживањем нафте и гаса: завршена средња рударско-геолошка или рударско-нафтна школа, односно факултет;

4. за послове надзора и техничко руковођење електро службом, односно машинском службом, радионицама за одржавање: завршена електротехничка, машинска или рударско-машинска средња школа, односно факултет;

5. за послове самосталног мјерача и руковођења службом мјерења: завршена средња геодетска, средња рударска школа, односно рударски или геодетски факултет;

6. за послове надзора и техничко руковођење грађевинско-монтажним и другим специфичним радовима: завршена средња грађевинска, средња машинска или средња електротехничка школа, односно факултет;

7. за послове надзора и техничког руковођења на каменоломима и објектима прераде камена: завршена средња рударска школа, или средња грађевинска школа.

Члан 101.

Под радним искуством у смислу одредаба чл. 94, 95, 97. и 98. овог закона сматра се искуство по завршеној школи и то на пословима одговарајућег занимања у рударству, а под радним искуством за техничко руковођење електро службом, односно машинском службом и техничко руковођење грађевинско-монтажним или другим специфичним радовима искуство по завршеној школи и то на одговарајућим пословима у рударству.

Члан 102.

Овлашћење за обављање послова техничког руковођења, надзора и других стручних послова стиче се полагањем стручног исита.

Стручни испити прописани овим законом полажу се пред комисијом коју образује министарство.

Изузетно од одредбе из претходног става, стручни испит за послове из члана 92. став 1. овог закона полаже се пред комисијом коју образује рударско предузеће у којем је запослен кандидат који полаже испит, а предсједника испитне комисије именује министарство.

Трошкове полагања стручног испита сноси рударско предузеће у коме кандидат има својство радника.

Члан 103.

Стручни испити предвиђени у чл. 94, 95. и 98. овог закона полажу се по програмима и на начин који прописује министар.

VI - РУДАРСКА ИНСПЕКЦИЈА

Члан 104.

Инспекцијски надзор над примјеном одредаба овог закона и прописа донесених за њихово спровођење врши министарство преко рударских инспектора.

Члан 105.

Послове рударског инспектора може обављати лице које има високу школску спрему рударске струке експлоатационог смјера, електро струке електро-енергетског смјера и машинске струке производног смјера, радно искуство од најмање пет година на пословима техничког руковођења експлоатације минералних сировина и положен стручни испит.

Рударски инспектор који врши надзор над рударским објектима који су угрожени експлозивним и запаљивим смјесима гасова, паре и прашине, мора имати поред услова из става 1. овог члана и најмање три године радног искуства у струци на објектима угроженим експлозивним и запаљивим смјесима гасова, паре и прашине.

Члан 106.

У вршењу надзора над примјеном мјера заштите на раду у рударским објектима, рударски инспектор има у свему овлашћења и дужности инспектора рада, предвиђене Законом о заштити на раду.

Предузеће је дужно да омогући инспектору улазак у пословне и погонске просторије, узимање узорака минералних сировина и погонског материјала у циљу испитивања, као и обезбјеђивања других доказа.

Члан 107.

Рударски инспектор је овлашћен и дужан да нарочито провјерава:

1) да ли се при извођењу рударских радова примјењују прописане мјере и нормативи заштите на раду и прописи о безбједности грађана и непокретне и покретне имовине;

2) да ли се експлоатација минералних сировина врши на основу рјешења о давању одобрења за експлоатацију и сагласно том акту;

3) да ли се експлоатација врши на нивоу параметара из рударског пројекта у погледу степена искорипћености утврђених резерви минералних сировина њиховог квалитета;

4) да ли се при извођењу рударских радова у свему примјењују технички прописи који се односе на те радове;

5) да ли се истовремено са експлоатацијом минералних сировина врше истраживања ради обнављања рудног блага;

6) да ли стање рударских објеката у јами и на површини одговара техничким прописима и да ли је изградња ових објеката извршена према пројектима;

7) да ли се рударски радови на припреми и експлоатацији изводе по годишњем плану тих радова;

8) да ли се врше прописана рударска мјерења, да ли се правилно израђују и редовно допуњују рударски планови и остала документација потребна за правилно техничко извођење рударских радова, као и да ли се уредно воде мјерне књиге;

9) да ли запослени испуњавају прописане услове за рад на пословима на које су распоређени и да ли су оспособљени за послове на којима раде за које је прописана обавеза оспособљавања;

10) да ли предузеће врши транспорт, ускладиштења и руковање експлозивним материјалом и течним горивом на прописани начин;

11) да ли је обим припремних радова као и радова на откопавању откривке на површинским коповима у складу са пројектом;

12) да ли се запуњавање откопаних простора при подземној експлоатацији врши у складу са пројектом методе откопавања.

Рударски инспектор је овлашћен да нареди:

1) да се утврђене неправилности и недостаци отклоне у року који он одреди;

2) да се обустави даљи рад на рударском објекту или на одређеном радном мјесту, ако:

а) у одређеном року нису отклоњене утврђене неправилности и недостаци,

б) радови на експлоатацији врше без одобрења за извођење радова или се не врше према техничкој документацији на основу које је издато одобрење,

в) утврди недостатке који представљају непосредну опасност по живот и здравље људи или опасност по имовину.

Поред предузимања мјера из става 1. овог члана, инспектор је овлашћен и да:

1) одреди мјере обезбјеђења у случају опасности за живот и здравље људи или за безбједност имовине;

2) поднесе пријаву надлежном органу за покретање одговарајућег поступка ако повреда прописа представља прекршај, привредни преступ или кривично дјело;

3) обавијести други орган ако постоје разлике за предузимање мјера за које је тај орган надлежан.

Предузеће коме је рјешењем наложено отклањање недостатака и неправилности у смислу става 2. тачка 1. овог члана дужно је да по њиховом отклањању о томе обавијести рударског инспектора у року одређеном рјешењем, који не може бити дужи од осам дана.

Члан 108.

Рударска инспекција даће налог за обављање ванредног прегледа рударског објекта у предузећу, овлашћеној стручној институцији или заводу, уколико исти није поднијело предузеће: након претрпљене хаварије; након упале и експлозије смјесе гаса, паре и прашине; после већих поправки и преправки. Трошкове ванредног прегледа сноси предузеће за које се обавља ванредни преглед.

Рударски инспектор може наредити да се спроведе и мјера заштите на раду која није прописана уколико се том мјером отклања опасност по живот и здравље људи.

Члан 109.

Предузеће у коме се догоди смртни или групни несрећни случај дужно је да о томе одмах обавијести рударску инспекцију.

Рударски инспектор дужан је да одмах на лицу мјеста испита узроке смртних и групних несрећних случајева, као и да нареди мјере које се без одлагања морају предузети и да у најкраћем року поднесе надлежним органима образложени извјештај са мишљењем о узроцима несреће.

Члан 110.

Против рјешења рударског инспектора може се изјавити жалба министарству у року осам дана од дана пријема рјешења.

Жалба на рјешење рударског инспектора не одлаже његово извршење ако је наложена забрана или би због одлагања извршења пријетила непосредна опасност по живот или здравље људи или у већој мјери по имовину.

Члан 111.

Рударски инспектор дужан је да изврши инспекцијски преглед рударских радова и објеката најмање једанпут годишње, а рударских објеката угрожених метаном и опасном угљеном прашином, најмање једанпут у шест мјесеци.

Члан 112.

Рударски инспектор је дужан да чува као службену тајну све податке које је сазнао у обављању послова надзора, а који су прописима и актима предузећа утврђени као пословна тајна.

VII - КАЗНЕНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 113.

Новчаном казном од 7.500 КМ до 15.000 КМ казниће се за прекршај предузеће ако:

1) врши експлоатацију минералних сировина без прибављања акта о давању концесије за коришћење, односно одобрења за експлоатацију (чл. 14. и 16.);

2) изводи рударске радове без одговарајуће техничке документације и без одобрења надлежног органа (чл. 31, 40. и 42.);

3) отпочне са коришћењем објекта, просторија и уређаја прије него што прибави употребну дозволу (члан 45.);

4) земљиште не приведе првобитној или некој другој намјени у свему према пројекту рекултивације земљишта (члан 55.);

5) у јаму са метаном или другим запаљивим гасом, или опасном угљеном прашином, или у објекат на нафтном и гасном пољу лице унесе лако запаљиву материју или друге ствари чије је уношење у такву јаму, односно објекат забрањено (члан 86. став 1. овог закона);

6) лице које рукује магацином, складиштем или руководи превозом и преносом експлозивних средстава или обавља послове мињања, као и друга лица у руднику која по било ком основу долазе у ове просторије или помажу при превозу и преносу експлозивних средстава и мињању, се не придржава прописаних мјера заштите на раду и мјера заштите од пожара (члан 86. став 3. овог закона);

7) не врши спровођење и контролу спровођења прописаних мјера заштите на раду, која се односе на заштиту од упале и експлозије метана, других опасних гасова, паре и прашине или од агресивне минералне прашине, јонизујућих зрачења, провале воде горских удара или пожара (члан 86. став 4. овог закона);

8) при изради рударског пројекта не примјени или неправилно примјени утврђене податке о сировинској основи, прописане мјере заштите на раду, стандарде, техничке нормативе као и норме квалитета (члан 35. став 2. овог закона);

9) не изврши ревизију рударског пројекта сагласно одредбама овог закона (члан 37. овог закона);

10) не изврши технички преглед рударског објекта сагласно одредбама овог закона (члан 47. овог закона);

11) не плати накнаду из чл. 60. и 61. Закона.

За радњу из става 1. овог члана казниће се и одговорно лице у предузећу новчаном казном од 750 КМ до 1.500 КМ.

Члан 114.

Новчаном казном од 1.500 КМ до 15.000 КМ казниће се за прекршај предузеће ако:

1) не обезбјеђује оптимално-технокономско искоришћавање лежишта минералних сировина у складу са ревидованим пројектом и ако се не придржава прописа о заштити на раду, или других прописа о заштити здравља радника у рударству, као и мјера заштите за безбједност грађана и имовине (члан 9.);

2) без прописане сагласности експлоатише минералне сировине на подручју на коме је за ове радове потребна посебна сагласност (члан 11.);

3) не пријави у одређеном року почетак експлоатационих радова (члан 43.);

4) не поступи у складу са чл. 50, 53, 54, чланом 64. став 1, чл. 83. и 90. овог закона;

5) нема рударске планове или их редовно не допуњава (члан 69.);

6) не организује обављање послова заштите на раду, противпожарне заштите и спасавања или се не снабдије потребном опремом и не организује послове заштите животне средине (чл. 74, 75. и 76.);

7) не води књигу рударског надзора (члан 85.);

8) настави са извођењем радова по пријему рјешења о обустави њиховог извођења прије него што отклони утврђене неправилности и недостатке (члан 107. став 2. тачка 2.);

9) не обезбједи техничко руковођење и стални надзор (члан 79. ст. 1, 2. и 3.);

10) на послове техничког руковођења распореди лице које не испуњава прописане услове (чл. 94. до 99.).

За радњу из става 1. овог члана казниће се и одговорно лице у предузећу новчаном казном од 200 КМ до 1.500 КМ.

Члан 115.

Новчаном казном од 750 КМ до 5.000 КМ казниће се за прекршај предузеће ако:

1) у прописаном року не донесе годишњи план радова за отварање и експлоатацију минералних сировина (члан 32. став 2.);

2) у одређеном року не обавијести надлежне органе о обустави радова или појави опасности при извођењу рударских радова или о смртном или групном несрећном случају (члан 52. ст. 1. и 2, чл. 88. и 89.);

3) не омогући рударском инспектору улазак у пословне и погонске просторије или разгледање планова, извјештаја и друге документације о стању рударских радова, или ако на други начин омета рударског инспектора у вршењу инспекцијског надзора (члан 106. став 2.);

4) по отклањању недостатака и неправилности о томе не обавијести рударског инспектора у одређеном року (члан 107. став 4.);

5) не поступи по рјешењу рударског инспектора (члан 107. став 2. тачка 1.).

За радњу из става 1. овог члана казниће се и одговорно лице у предузећу новчаном казном од 100 КМ до 1.500 КМ.

Члан 116.

Новчаном казном од 5.000 КМ до 15.000 КМ казниће се за прекршај физичко лице ако:

1) врши експлоатацију минералних сировина без прибављеног акта о упису у судски регистар за обављање те дјелатности, односно о испуњењу услова за обављање те дјелатности од надлежног министарства (члан 13.);

2) врши експлоатацију минералних сировина без прибављеног акта о давању концесије, односно одобрења за експлоатацију (чл. 14. и 16.);

3) не поступи по рјешењу рударског инспектора (члан 107. став 2. тачка 1.).

Члан 117.

Новчаном казном од 5.000 КМ до 15.000 КМ казниће се за прекршај појединац који самостално обавља дјелатност средствима у приватној својини ако:

1) врши експлоатацију минералних сировина без прибављеног акта о упису у судски регистар за обављање те дјелатности, односно о испуњењу услова за обављање те дјелатности од надлежног министарства (члан 13.);

2) врши експлоатацију минералних сировина без прибављеног акта о давању концесије, односно одобрења за експлоатацију (чл. 14. и 16.);

3) не поступи по рјешењу рударског инспектора (члан 107. став 2. тачка 1.).

Члан 118.

Новчаном казном од 100 КМ до 3.000 КМ, казниће се за прекршај грађанин и запослени у предузећу ако врши испирање плементних метала из ријечних наноса без одобрења надлежног органа или ако испране количине плементних метала не преда Народној банци Републике Српске (члан 15.).

Члан 119.

Новчаном казном од 100 КМ казниће се за прекршај, на лицу мјеста, предузеће ако не спроводи мјере заштите на раду у смислу одредби чл. 77, 82, 83. и члана 87. став 1. овог закона.

За радњу из става 1. овог члана казниће се на лицу мјеста и одговорно лице у предузећу новчаном казном од 20 КМ.

Новчаном казном од 20 КМ казниће се за прекршај на лицу мјеста физичко лице и лице запослено у предузећу ако не спроводи мјере заштите на раду у смислу одредби члана 87. став 2, члана 93. и члана 78. став 1. овог закона.

Новчану казну из ст. 1, 2. и 3. овог члана изриче и наплаћује рударски инспектор на лицу мјеста.

VIII - ПРЕЛАЗНЕ И ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 120.

Мјесне заједнице, занатске задруге, удружења грађана, друга правна лица, радње и физичка лица (у даљем тексту: корисници) и предузећа, који су добили одобрење за експлоатацију минералних сировина по одредбама досадашњих закона и прописа, могу наставити са експлоатацијом минералних сировина под условима утврђеним датим одобрењем најдуже три године од дана ступања на снагу Закона о рударству ("Службени гласник Републике Српске", бр. 10/95 и 18/95) и дужни су да свој рад на истраживањима и експлоатацији ускладе у року са одредбама овог закона.

Корисницима којима је дато одобрење за експлоатацију по одредбама досадашњих закона и прописа и свако предузеће које је настало по било ком основу (промјеном облика, статусним промјенама, оснивањем, давањем у закуп, трансформацијом у друштво капитала, приватизацијом и слично) од предузећа коме је дато одобрење за експлоатацију по одредбама досадашњих закона о рударству и уколико је уписом у судски регистар преузело права и обавезе предузећа од којег је настало, дужни су да изврше пренос датог одобрења за експлоатацију на рјешење о давању одобрења за експлоатацију према одредбама овог закона, с тим што се документација на основу које је дато претходно одобрење подноси уз захтјев и не мора се давати нова.

Пренос одобрења за експлоатацију из става 2. овог члана врши министарство на захтјев предузећа увиђајем на лицу мјеста.

По истеку рока из става 1. овог члана корисници и предузећа могу наставити експлоатацију минералних сировина под условом да у том року добију рјешење о давању одобрења за експлоатацију.

У случају из става 4. овог члана рударски радови се могу наставити на основу датих одобрења за извођење рударских радова и одобрења за употребу рударских објеката.

Ако корисници и предузећа не ускладе свој рад са одредбама овог закона у року из става 1. овог члана, надлежно министарство донијеће рјешење о престанку важења датих одобрења за експлоатацију.

Члан 121.

До доношења прописа из чл. 28, 34, 50, 67, 73, 86. и 103. овог закона примјењиваће се:

1. Правилник о садржини дугорочних програма и рударских пројеката ("Службени лист СРБиХ", број 28/79);

2. Правилник о испирању шлеменитих метала из ријечних наноса ("Службени лист СРБиХ", број 24/78);
3. Правилник о вођењу збирке исправа и катастра истражних простора и експлоатационих поља ("Службени лист СРБиХ", број 24/78);
4. Правилник о полагању стручних испита радника за одређене послове у области рударства ("Службени лист СРБиХ", број 2/82);
5. Правилник о техничким прописима о рударском мјерењу, мјерачким књигама и рударским плановима ("Службени лист СРБиХ", број 45/60);
6. Правилник о техничким мјерама и заштити на раду при рударским подземним радовима ("Службени лист СФРЈ", број 11/67);
7. Правилник о престанку важења Правилника о техничким мјерама и заштити на раду при рударским подземним радовима ("Службени лист СФРЈ", број 31/91);
8. Правилник о техничким мјерама и о мјерама заштите на раду при превозу људи и материјала окнима рудника ("Службени лист СФРЈ", број 6/67);
9. Правилник о техничким нормативима при превозу људи и материјала окнима рудника ("Службени лист СФРЈ", број 18/92);
10. Правилник о техничким мјерама и заштити на раду при раду на површинским откопима угља, металних и неметалних сировина ("Службени гласник СФРЈ", број 32/64);
11. Правилник о техничким нормативима за машине са дизелским моторима који се употребљавају при подземним рударским радовима у неметанским јамама ("Службени лист СФРЈ", број 66/78);
12. Правилник о мјерама заштите на раду при подземној експлоатацији камене соли ("Службени лист СФРЈ", број 15/67);
13. Правилник о техничким нормативима за рударске радове при истраживању и експлоатацији лежишта камене соли ("Службени лист СФРЈ", број 8/79);
14. Правилник о мјерама заштите при руковању експлозивним средствима и мињавању у рударству ("Службени лист СФРЈ", број 9/67);
15. Правилник о техничким нормативима при руковању експлозивним средствима и мињавању у рударству ("Службени лист СФРЈ", бр. 26/88 и 63/88);
16. Правилник о заштити на раду при изради експлозива и барута и манипулисања експлозивима и барутима ("Службени лист СФРЈ", број 55/69);
17. Правилник о заштитним мјерама при руковању експлозивима и лагумању (мињавању) у рудницима и каменоломима, као и при другим радовима ("Службени лист ФНРЈ", број 98/49);
18. Правилник о техничким нормативима за изградњу јамских магацина експлозивних средстава и рудницима с подземном експлоатацијом минералних сировина ("Службени лист СФРЈ", број 12/88);
19. Правилник о техничким нормативима и условима за пројектовање и извођење електричних постројења у просторијама у којима се ради са експлозивима ("Службени лист СФРЈ", број 17/74);
20. Правилник о техничким нормативима за заштиту од статичког електрицитета ("Службени лист СФРЈ", број 62/73);
21. Правилник о техничким нормативима за подземну експлоатацију угља ("Службени лист СФРЈ", бр. 4/89, 45/89, 3/90 и 54/90);
22. Правилник о техничким мјерама за превоз транспортера са траком у рударству ("Службени лист СФРЈ", бр. 5/83 и 12/74);
23. Правилник о техничким нормативима при превозу људи у рудницима са подземном експлоатацијом минералних сировина хоризонталним и косим просторијама ("Службени лист СФРЈ", број 34/89);
24. Правилник о техничким нормативима за подземну експлоатацију минералних сировина метала и неметала ("Службени лист СФРЈ", број 24/91);
25. Правилник о техничким нормативима при истраживању и експлоатацији нафте, земних плинава и слојних вода ("Службени лист СФРЈ", бр. 43/79, 41/81 и 15/82);
26. Правилник о техничким мјерама и о заштити на раду при истраживању и експлоатацији нафте и земних плинава дубинским бушотинама ("Службени лист СФРЈ", број 14/67);
27. Правилник о техничким прописима за електрична постројења у рудницима са подземном експлоатацијом ("Службени лист ФНРЈ", бр. 10/62 и СФРЈ, бр. 9/64 и 16/67);
28. Правилник о техничким нормативима за електрична постројења, уређаје и инсталације у рудницима са подземном експлоатацијом ("Службени лист СФРЈ", бр. 21/88 и 90/91);
29. Правилник о електричним постројењима на надземним мјестима угроженим од експлозивних смјеша ("Службени лист СФРЈ", број 17/67);
30. Правилник о техничким нормативима за истраживање, добијање и припрему нуклеарних минералних сировина ("Службени лист СФРЈ", бр. 39/85 и 40/86);
31. Правилник о техничким нормативима за припрему сировина - руда обојених метала ("Службени лист СФРЈ", број 36/79);
32. Правилник о техничким нормативима за површинску експлоатацију лежишта минералних сировина ("Службени лист СФРЈ", број 4/86 и 62/87);
33. Правилник о техничким нормативима за површинску експлоатацију архитектонско-грађевинског камена (украсног камена), техничког камена, шљунка и пијеска, те за прераду архитектонско-грађевинског камена ("Службени лист СФРЈ", број 11/86);
34. Правилник о хигијенским и техничким заштитним мјерама при раду у каменоломима и цигланама као и код вађења глине, пијеска и шљунка ("Службени лист ФНРЈ", број 69/48);
35. Општи правилник о хигијенским и техничким заштитним мјерама при раду ("Службени лист ФНРЈ", бр. 16/47, 18/47 и 36/50);
36. Правилник о мјерама и нормативима заштите на раду на оруђу за рад ("Службени лист СФРЈ", број 18/91);
37. Правилник о средствима личне заштите на раду и личnoj заштитној опреми ("Службени лист СФРЈ", број 35/69);
38. Правилник о техничким нормативима за електрична постројења и уређаје у рудницима са површинском експлоатацијом минералних сировина ("Службени лист СФРЈ", број 66/87);
39. Правилник о заштитним мјерама против опасности од електричне струје у радним просторијама и радилиштима ("Службени лист ФНРЈ", број 107/47);
40. Правилник о заштити на раду при коришћењу електричне струје ("Службени лист СРБиХ", број 34/88);
41. Правилник о техничким нормативима за заштиту електроенергетских постројења од пожара ("Службени лист СФРЈ", број 74/90);
42. Правилник о техничким мјерама за погон и одржавање електроенергетских постројења ("Службени лист СФРЈ", број 19/68);
43. Правилник о техничким прописима и громобранима ("Службени лист СФРЈ", број 13/68);
44. Правилник о техничким нормативима за заштиту електроенергетских постројења од пренапона ("Службени лист СФРЈ", бр. 7/71 и 47/76);

45. Правилник о опреми и поступку за пружање прве помоћи и о организовању службе спасавања у случају незгоде на раду ("Службени лист СРБиХ", број 38/86);

46. Правилник о начину и поступку утврђивања и овјеравања резерви минералних сировина и подземних вода ("Службени лист СРБиХ", број 24/90);

47. Упутство о начину вођења евиденције о извршеним инспекцијским прегледима ("Службени лист СРБиХ", број 29/82);

48. Правилник о начину и поступку вршења периодичних прегледа и испитивања средстава рада, опреме, радних и помоћних просторија у области заштите на раду ("Службени гласник Републике Српске", број 10/94);

49. Правилник о вођењу евиденција, чувању исправа и садржају годишњег извјештаја из области заштите на раду ("Службени лист СРБиХ", број 2/91);

50. Правилник о условима за утврђивање радних мјеста са посебним условима рада и љекарским прегледима радника на тим радним мјестима ("Службени лист СРБиХ", број 2/91);

51. Правилник о поступку скраћивања радног времена на радним мјестима са посебним условима рада ("Службени лист СРБиХ", број 2/91);

52. Наредба о одређивању скраћеног редовног радног времена за извјесне послове у рударству ("Службени лист ФНРЈ", број 31/49);

53. Правилник о условима које у погледу кадрова и техничке опреме морају испуњавати организације које врше периодичне прегледе и испитивања из области заштите на раду ("Службени гласник Републике Српске", број 9/94).

Прописи из претходног става, за које су донесени технички нормативи и стандарди, примјењују се само у дијелу који се односи на мјере заштите на раду.

Члан 122.

Радници затечени на радним мјестима из члана 75. став 2. и чл. 94, 95. и 98. који немају одговарајућу школску спрему могу и даље обављати ове послове ако имају најмање осам година радног искуства у струци на тим пословима и положен стручни испит.

На образложен захтјев, са приједлогом, предузећа, а у зависности од техничко-технолошког процеса производње и услова рада, надлежно министарство, након увиђаја на лицу мјеста путем стручне комисије, и по прибављеном мишљењу републичке рударске инспекције, може одобрити предузећу и другачије организовање обављања послова у односу како је то предвиђено одредбама овог закона.

Члан 123.

Даном ступања на снагу овог закона престаје да важи Закон о рударству (пречишћени текст "Службени лист СРБиХ", бр. 4/84 и 20/88).

Члан 124.

Овај закон ступио је на снагу 30. јуна 1995. године, 21. септембра 1995. године, 8. априла 1998. године, 19. октобра 2002. године, 12. новембра 2002. године, односно 2. новембра 2003. године.

1196

На основу члана 43. тачка 1. Закона о приватизацији државног капитала у предузећима ("Службени гласник Републике Српске", бр. 24/98, 62/02, 38/03 и 65/03), тачке 8. Одлуке о садржају посебног приватизационог програма ("Службени гласник Републике Српске", број 98/03), члана 2. тачка 16, члана 26. став 2. и члана 34. став 2. Закона о Влади Републике Српске ("Службени гласник Републике Српске", бр. 3/97 и 3/98), Влада Републике Српске, на сједници од 28. октобра 2005. године, донијела је

ОДЛУКУ

О ОДОБРЕЊУ ПОСЕБНОГ ПРИВАТИЗАЦИОНОГ ПРОГРАМА ЗА ПРЕДУЗЕЋЕ АД "ФАБРИКА ДУВАНА", БАЊА ЛУКА

I

Одобрава се Посебан приватизациони програм за предузеће АД "Фабрика дувана", Бања Лука (у даљем тексту: Предузеће).

II

Државни капитал у Предузећу, чији удио у укупном капиталу износи 55,00%, приватизује се методом међународног тендера са варијабилним условима.

III

Услов тендера:

- задржавање претежне дјелатности Предузећа најмање 3 (словима: три) године након извршене приватизације.

Квалификациони критеријум:

Право учешћа на тендеру имају сва заинтересована лица која задовољавају сљедећи квалификациони критеријум:

- остварен годишњи укупан приход од најмање 30.000.000,00 (словима: тридесет милиона) КМ у свакој од посљедње двије пословне године.

IV

Поступак приватизације државног капитала у Предузећу, према утврђеном методу, спровешће Дирекција за приватизацију.

V

Саставни дио ове одлуке је Посебан приватизациони програм предузећа АД "Фабрика дувана", Бања Лука.

VI

Ова одлука ступа на снагу наредног дана од дана објављивања у "Службеном гласнику Републике Српске".

Број: 02/1-020-1454/05
28. октобра 2005. године
Бања Лука

Предсједник
Владе,
Мр **Перо Букејловић**, с.р.

1197

На основу члана 34. став 2. Закона о Влади Републике Српске ("Службени гласник Републике Српске", бр. 3/97 и 3/98) и чл. 4. и 5. Закона о извршењу буџета Републике Српске ("Службени гласник Републике Српске", број 6/05), Влада Републике Српске, на сједници од 17. новембра 2005. године, донијела је

ОДЛУКУ

О ОДОБРЕЊУ СРЕДСТАВА УСТАНОВАМА СОЦИЈАЛНЕ И ДЈЕЧИЈЕ ЗАШТИТЕ

I

Одобравају се средства из буџета Републике Српске, организациони код - 1344001, економски код - 614400, грант - суфинансирање социјалних институција, у износу од 440.000,00 КМ, на име изградње, адаптације, санације и опремања:

1. Дома за пензионере и стара лица, Источно Сарајево 350.000,00,
2. Дома за дјecu и омладину ометену у развоју, Приједор 50.000,00,
3. Завода за лијечење, рехабилитацију и социјалну заштиту хроничних душевних болесника "Јакеш", Модрича .....40.000,00.